

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН

ФАКУЛТЕТ „ЗДРАВНИ ГРИЖИ“

Утвърдил:

Ректор:
(проф. д-р Сл. Томов, к.м.п.)

Одобрена от АС на 30.05.2016 г.

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНО – КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН
„БАКАЛАВЪР“
ПО СПЕЦИАЛНОСТ „МЕДИЦИНСКА СЕСТРА“

П л е в е н

2016

Област на Висшето образование – 7. Здравеопазване и спорт

Професионално направление – 7.5. Здравни грижи

Специалност – 7.5.1. Медицинска сестра

Образователно – квалификационна степен – Бакалавър

Продължителност на обучението – Осем семестъра

Форма на обучението – Редовна

I ОБЩА ЧАСТ

Квалификационната характеристика е неразделна част от Учебния план за специалност "Медицинска сестра" във Факултет "Здравни грижи" при Медицински Университет - гр. Плевен.

Настоящата квалификационна характеристика дава представа за изискванията към професионалната подготовка, функциите и възможностите за професионална реализация на бакалаврите от специалност "Медицинска сестра".

Обучението по специалността „Медицинска сестра“ е с продължителност на осем семестъра не по-малко от 4630 часа и придобиване на не по-малко от 240 кредита по Системата за патруниране и трансфер на кредити и осигурява:

- овладяване на необходимите знания по дисциплини, които са в основата на сестринските грижи, включващи задълбочени познания за човешкия организъм, психологическите функции и поведението на здравите и болните хора, както и за връзката между здравословното състояние на човека и неговата физическа и социална среда;
- задълбочени познания за същността и етичните аспекти на професията и за общите принципи, отнасящи се до здравето и сестринските грижи;
- оптимално ниво на клиничен практически опит, придобит по време на практически стаж, провеждан под ръководството на квалифициран медицински персонал в места, цялостни за полагането на сестрински грижи за пациентите;
- опит за съвместна работа с други медицински специалисти;
- способност за участие в практическото обучение на здравния персонал и опит в работата с този персонал.

Квалификационната характеристика подлежи на актуализация в зависимост от реформите в здравеопазването и паждите на потребителите на тези кадри.

Учебният процес на медицинските сестри в бакалавърската програма се осъществява в съответствие с Наредбата за Единни държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалност "Медицинска сестра" / ДВ бр. 32/ 15.04. 2016 год./ и Постановление № 86 от 15 април 2016 година за изменение и допълнение на Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Медицинска сестра“ дейности, които медицинските сестри, акушерки и лекарските асистенти могат да извършват по назначение или самостоятелно (ДВ бр.32/15.04.16г.)

II. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПРОФЕСИЯТА "МЕДИЦИНСКА СЕСТРА"

Медицинската сестра в България е лице с висше образование, получило диплом от висше училище, признато от държавата и обучението в него съответства на държавните изисквания за обучение на образователна степен „бакалавър“ по здравни грижи с професионална квалификация - „медицинска сестра“.

Нивото на подготовката отговаря на съвременните постижения на медицинската наука и практика, както и на нейното непрекъснато развитие.

Медицинската сестра работи съвместно и във взаимодействие с лекаря, като изпълнява отговорни задачи в различни сектори на здравеопазването, полагайки комплексни грижи за физическото, психическото и социалното здраве на населението. Извършва превантивна дейност, свързана със социално-значимите заболявания.

За изпълнение на многостранните и отговорни задачи медицинската сестра притежава знания относно профилактиката, промоцията, диагностиката, лечението и рехабилитацията при различните заболявания.

Сестринството се фокусира върху подпомагането на човека, семейството или общността в достигането или поддържането на оптимално здраве и живот.

Модерните дефиниции определят сестринството като наука и изкуство, съсредоточено върху поддържането на качеството на живот, което е индивидуално за всеки човек и е изградено на базата на неговия житейски опит.

Сестринството е приложно - практическа наука с уникална структура на познанието, която използва принципи от физическите, биологическите и поведенческите науки. Основна грижа е холистичната грижа за човека. Основна задача на сестринството е здравната промоция, поддържане, лечение и възстановяване, подкрепа и терминални грижи за отделните личности от различни възрасти, като се вземат пред вид факторите, които влияят от средата като цяло.

III. ПРОФЕСИОНАЛНИ КОМПЕТЕНЦИИ НА МЕДИЦИНСКИТЕ СЕСТРИ

След приключване на курса на обучение, завършващите ОКС "Бакалавър" по специалност „Медицинска сестра“, трябва да притежават следните **общи компетенции**:

ОБЩИ КОМПЕТЕНЦИИ

A. ТЕХНИЧЕСКИ (ИНСТРУМЕНТАЛНИ) КОМПЕТЕНЦИИ:

- способност за анализ, синтез и управление на информацията, получавана от различни източници;
- планиране и управление на времето в сестринската практика;
- основни общи познания в областта на теоретичните и практически основи на сестринските грижи, медико-биологични, хуманитарно-социални и психолого-педагогически знания, които подпомагат медицинската сестра в непосредствения и продължителен контакт с пациента/клиента и неговите близки;
- познава и прилага в практиката сестринския метод и изработва индивидуален план за сестрински грижи;
- работи с РС и информационни системи;
- запозната е с основната медицинска апаратура - устройство, приложение, начин на действие, охрана на труда, грижи, съхранение и отговорност;
- ползва латински в медицинската практика;
- да ползва един от официалните езици за страните членки на Европейския съюз;
- притежава умения за провеждане на научно изследване под ръководство, притежава способности за планиране и работа в научни проекти;
- участва в първоначалното и постоянно обучение на сестринския и друг персонал в здравното заведение, в което работи;
- активно се включва в подготовката и обучението на стажанти-медицински сестри.

B. КОМУНИКАТИВНИ УМЕНИЯ

- притежава много добри устни и писмени комуникативни умения;
- изготвя писмени и устни доклади за състоянието на своите пациенти;
- подготвя, поддържа и преглежда сестринската документация;

- оказва психологична помощ на пациента и неговите близки;
- подпомага пациента в комуникацията му с лекаря и другите пациенти;
- дава сведения на близките на пациента в рамките на своята компетентност / хранене, психо-емоционално състояние, двигателна активност и др./;

- осигурява условия на пациента за комуникацията му с неговите близки / свиждане, телефонни разговори и др./;

- организира здрава просвета на ученици и родители;
- владее всички фундаментални принципи, отнасящи се до личността на болния, всички етични проблеми, касаещи медицинското обслужване, съчетавайки познанията по медицинска психология, медицинска социология, медицинска етика и деонтология;

- благоприятства укрепването, адаптирането и възвръщането на лицата в тяхното семейство и осигурява знания за връзката между здравословното състояние на човека и неговата физическа и социална среда“;

- проявява етично отношение към пациента/клиента в непосредствения си и продължителен контакт с него;

- отговаря за неразпространението на конфиденциална за пациента информация;

- притежава способности за работа в интердисциплинарен и международен екип;

- притежава умения за справяне с конфликтни ситуации;

В. СИСТЕМАТИЧНИ КОМПЕТЕНЦИИ/ УМЕНИЯ

- Способност за прилагане на знанията в практиката;
- Способност за учене;
- Умения за критичност към себе си и другите;
- Способност за приспособяване към нови ситуации;
- Способност за генериране на нови идеи (творчество);
- Вземане на решение;
- Разбиране на културата и обичаите на други страни;
- Способност за самостоятелна работа/ да работи самостоятелно;
- Инициативност и предприемчив дух;
- Загриженост за качеството;
- Воля/желание за успех;

Г. ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ, КОИТО МЕДИЦИНСКИТЕ СЕСТРИ МОГАТ ДА ИЗВЪРШВАТ САМОСТОЯТЕЛНО ИЛИ ПО НАЗНАЧЕНИЕ ОТ ЛЕКАР

1. Професионалните дейности, които медицинската сестра може да извършва самостоятелно, са:

1. Предоставяне и събиране на здравна информация, включваща:

а) запознаване на пациента със структурата, организацията и работния график на лечебното заведение;

б) запознаване на пациента с дейностите по промоция, профилактика, превенция, диагностика, лечение или рехабилитация, които се осъществяват от лечебното заведение;

в) запознаване на пациента с неговите права и задължения;

г) информиране на пациента с цел получаване на информирано съгласие при извършване на изследвания и манипулации;

д) водене на медицинска документация;

е) изготвяне на необходимите доклади и анализи, свързани с дейността ѝ;

ж) даване на указания на пациента при необходимост от вземане на материал за медико-биологични анализи;

з) проследяване и регистриране на лабораторни изследвания, манипулации и здравни грижи;

2. Промоция на здравето, превенция и профилактика на болестите, включващи:

➤ промоция, профилактика и консултиране на лицата за социално-значими заболявания;

➤ оказване на грижи за психичното, физическото и социалното здраве на лицата;

➤ извършване на профилактика в областта на хигиената, на индивидуалното и общественото здраве;

➤ осъществяване на оценка на здравни потребности и рискови фактори за здравето;

➤ консултиране по въпросите на семейното планиране, сексуалното и репродуктивното здраве;

➤ промоция на кърменето;

➤ оказване на психологична помощ на пациентите и семейството;

➤ предоставяне на съвети за хигиена и хранене;

- консултиране за отглеждане на новородено, включително за хранене, хигиена, имунизации;
- консултиране за хигиена и предпазване от развитието на декубитуси при рискови за това пациенти;
- обучение на жените за самоизследване на млечни жлези;
- разпознаване на белези на насилие или изоставяне и предприемане на действия за уведомяване на съответните компетентни власти;

3. Медицински и здравни грижи и дейности, включващи:

- a) извършване на общ и специален тоалет;
- б) подпомагане на дишането;
- в) подпомагане при хранене и приемане на течности;
- г) подпомагане на отделянето;
- д) подпомагане на движението;
- е) подпомагане при сън и почивка;
- ж) подпомагане при обличане и събличане;
- з) участие при поддържане на оптимална температура;
- и) подпомагане при избягване на опасности;
- к) дейности съобразно националните здравни програми;
- л) предоперативни и следоперативни грижи за пациенти;
- м) измерване, регистрация и оценяване на витални показатели;
- п) разпознаване индикациите на застрашаващи живота състояния и предприемане на съвременни действия;
- о) съставяне план за сестрински грижи;
- п) предпазване, възстановяване, поддържане и подобряване здравето на лицата при съобразяване с психологическите, физическите, социалните, икономическите, културните и етническите особености на пациента;
- р) изписване в лекарствен лист на предписаните от лекар лекарствени продукти и санитарно-хигиенни материали;
- с) организиране и съблюдаване на правилното транспортиране, съхраняване и срок на годност на лекарствените продукти и материалите;
- т) организиране, провеждане и контрол на дейностите по дезинфекция и стерилизация;
- у) участие в организацията на профилактиката, контрола и епидемиологичния надзор на инфекции, свързани с медицинското обслужване;

4. Ресоциализация, реадaptация и рехабилитация, включващи:

а) извършване на психосоциална рехабилитация на пациенти със социалнозначими заболявания;

б) организиране и провеждане на общоукрепващи, мобилизационни и закалителни процедури;

в) ранна рехабилитация на хоспитализирани пациенти;

г) обучение в ползване на помощни средства, приспособления и съоръжения за придвижване;

д) подпомагане укрепването, адаптирането и връщането на лицата в семейството и социалната среда;

е) съдействие за адаптирането на обществото към лицето;

5. Манипулации, включващи:

а) извършване на инжекции – подкожни, мускулни, венозни, вътрекожни;

б) осигуряване на продължителен венозен достъп;

в) извършване на венозна пункция и вземане на кръв;

г) инстилиране на лекарствени продукти през катетър (сонда), дренаж;

д) извършване на венозна инфузия;

е) извършване на скарификационни тестове;

ж) извършване на очистителна и лечебна клизма;

з) въвеждане, поддържане проходимостта и смяна на уретрален катетър при жена;

и) поддържане проходимостта на уретрален катетър при мъже;

к) извършване на септични и асептични превръзки;

л) парентерално въвеждане на лекарствени продукти и инфузионни разтвори;

м) извършване на влагалищна промивка;

н) извършване на тоалет на външни полови органи;

о) поставяне на интранагинални лекарствени продукти;

п) сваляне на конци и дренажи от оперативни рани;

р) отстраняване на цина;

с) извършване на промивка на конюнктивален сак;

т) извършване на стомашна промивка;

у) извършване на електрокардиография;

6. Оказване на спешни, хуманитарни и други дейности, включващи:

а) участие в дейности при бедствени ситуации;

б) участие в дейности по оказване на хуманитарна помощ;

в) извършване на дейности за овладяване на състояния на хипо- и хипертермия;

г) извършване на временна имобилизация на крайници и гръбначен стълб, поставяне на шийна яка;

д) механична хемостаза и/или локално прилагане на хемостатични лекарствени продукти;

е) осигуряване и поддържане на проходимост на горни дихателни пътища;

ж) извършване на първична реанимация – непряк сърдечен масаж и изкуствена вентилация;

з) поддържане на жизнените функции на пациента при състояния, застрашаващи живота по време на транспортиране;

7. Провеждане на обучение и изследвания в областта на здравните грижи:

а) участие в практическото обучение на студенти и стажантите по специалностите от направление „Здравни грижи“;

б) участие в изследвания в областта на сестринските грижи;

в) участие в обучението на лица в областта на хигиената, на индивидуалното и общественото здраве;

г) обучаване, профилактика и възпитание на пациента и близките му;

д) изследвания в областта на епидемиологията, ергономията, хигиената и безопасността.

Описаните професионални дейности могат да се извършват от медицинската сестра както самостоятелно, така и по лекарско назначение.

II. Професионалните дейности, които медицинската сестра извършва по лекарско назначение, са:

1. асистирание на лекар при извършване на манипулации и интервенции;

2. подготвяне и извършване на преливане на кръз или на други продукти с биологичен произход;

3. провеждане на назначено от лекар лечение;

4. подготвяне и при необходимост подпомагане на пациента при извършване на медико-диагностични манипулации;

5. извършване и наблюдение на проби за чувствителност;

6. поставяне и сваляне катетър или перфузионна игла в повърхностна вена;

7. наблюдение на поставени от лекар централни венозни катетри и имплантирани системи за съдов достъп, поставени от лекар;

8. разпределяне и даване на пациент на лекарствени продукти;

9. осъществяване на грижи за новородени в кувьоз;
10. наблюдение на хранителния режим на кърмаче;
11. осъществяване и наблюдение на специфични превръзки;
12. подготвяне за и сваляне на конци, дренове и сонди;
13. обработване и наблюдение на рани, фистули и стоми;
14. полагане на грижи и наблюдение на пластика;
15. осъществяване на грижи и наблюдение на интубиран или трахеостомиран пациент, като първата смяна на канюлата на трахеостомата се извършва от лекар;
16. поставяне на назогастрална сонда.

III. Професионални дейности, които медицинската сестра извършва в ситуация на спешност:

- Изкуствено дишане;
- Непряк сърдечен масаж;
- Превръзка на рана;
- Имобилизация при травма;
- Прилагане на механични способи за кръвоспиране.

Д. ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ЗАВЪРШИЛИТЕ БАКАЛАВРИ - МЕДИЦИНСКИ СЕСТРИ

Създават се следните компетентности:

- За самостоятелно определяне на необходимите здравни грижи, които се използват актуалните теоретични и клинични познания, както и за планиране, организиране и полагане на здравни грижи при лечението на пациенти с цел усъвършенстване на професионалната практика;
- За ефективна съвместна работа с останалите медицински специалисти, включително участие в практическото обучение на медицински специалисти;
- За насърчаване на лица, семейства и групи от лица да водят здравословен начин на живот и да полагат грижи за себе си;
- За самостоятелно предприемане на незабавни животоспасяващи мерки и вземане на мерки в случай на криза и бедствие;
- За самостоятелно предоставяне на съвети, указания и подкрепа на лица, нуждаещи се от здравни грижи, и на техните близки;
- За независимо гарантиране на качество и за оценяване на здравните грижи;
- За осъществяване на цялостна професионална комуникация и за сътрудничество с представители на други професии в системата на здравеопазването.
- За анализиране на качеството на здравните грижи с цел усъвършенстване на личната професионална практика.

Придобитият в бакалавърската програма обем теоретични знания и практически умения позволява на завършилите да работят като медицинска сестра в различни сектори на здравеопазната система: лечебни заведения за първична и специализирана извънболнична помощ, болнични лечебни заведения, саниториално-курортни заведения, научно-изследователски медицински институти, отделения за новородени, в домове за медико-социални грижи за лица от различни възрасти, в детски заведения за отглеждане и възпитание, училищни кабинети, хосписи, центрове за спешна медицинска помощ, хемотрансфузионни центрове, диспансери, частни структури за оказване на здравни грижи по домовете и др.